

29. 9. 2021

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právo sociálního zabezpečení - k jedné systémové důchodové křivdě

Jedním z velkých dlouhodobých celospolečenských témat je chybějící důchodová reforma. Popravdě řečeno moc reálných řešení není - buď ještě zvýšit věk odchodu do penze, nebo přistoupit k navýšení sazby pojistného na sociální (resp. důchodové pojištění), což ani jedno není populární, takže se do toho politikům zákonitě moc nechce. A pak je zde řešení třetí, že by se starobní důchody jakoby doplácely ze státního rozpočtu (tedy státní další zdroje mimo průběžný důchodový systém), jako je tomu v některých jiných zemích. Avšak zásadní svízel tohoto řešení je jasná - chybí pak veřejné peníze na jiné věci financované či spolufinancované státem - kupříkladu silnice, bezpečnost, vězeňství, školství nebo veřejné zdravotnictví.

Komplexní penzijní reformu nechme nyní hlavám pomazanějším, avšak dovolím si stručně upozornit na jednu dnešní obrovskou systémovou nepřístojnost. Přesněji napsáno, chci a musím jako právník poukázat na jednu opomíjenou důchodovou nespravedlnost.

V Česku máme jednu z nejdelších dob povinnosti plateb do penzijního systému v Evropě a možná i na světě. Aktuálně je to třicet pět let. Bývalo to let třicet. Stranou ponechme existenci tzv. náhradních dob, že se Vám za určitých podmínek započte (zcela nebo zčásti) například studium, základní vojenská služba nebo rodičovská (mateřská) dovolená.

Kvůli zmíněným přísným podmínkám logicky začnou přibývat seniori a seniorky, kteří zůstanou bez starobního důchodu, což je časovaná sociální bomba.

Tito „ne-důchodci“, jež citovaný nárok na starobní důchod nemají, jsou odkázáni buď na vlastní úspory, pomoc rodiny, anebo na dávky státní sociální podpory, pomoc v hmotné nouzi eventuálně na příspěvek na bydlení. Což systémově rozhodně není dobře. Zatím tento problém, dle dat MPSV a VOP, dopadá na cca pět procent seniorů, nicméně do budoucna se očekává mnohem vyšší část seniorů, zejména, jak půjdou či spíše nepůjdou do penze ročníky, které strávily větší část (resp. později i celý) pracovního života „po listopadu“, kdy to s pracovní a důchodovou kázní bylo již slabší.

Východisko - jak useknout hlavu důchodové sani

In medias res: Řešení se nabízí, lidem-pojištěncům, kteří mají odpracováno méně, například „pouhých“ 30 let, by se novelou zákona měla přiznat alespoň poměrná část nároku na důchod. Tedy, kdo má „odkrouceno v českém systému“ třeba 85 procent povinných dob, tak by dostal důchod odpovídající právě pětadesáti procentům důchodu, ale nikoliv nic, jak je tomu v dnešním nespravedlivém systému.

Lichá by pak byla i námitka, že se pomáhá „nemakačenků“, kteří mají nárok na stejné důchodové zaopatření, jako lidé kteří splnili plných třicet pět roků účasti v našem báječném penzijním systému.

Popravdě dnešní systém je nejen tvrdý, minimum třicet pět roků je opravdu přísné. Hlavně ale je náš *penzijní řád* i děsivě nespravedlivý, jelikož lidé, kteří platili například třicet dva let pojistné a nedostanou kvůli nesplnění tvrdých podmínek důchod, jsou de facto nucenými sponzory těch pojištěnců, kteří předepsané roky o fous naplnili. Přirozeně pro část seniorů a politiků je toto

pokřivení výhodné, nicméně spravedlivé to není a nebylo.

Změňme to, brzy. Tohle možná Čechy a Moravany trápí více než důchody hrstky ještě žijících vysokých komunistických pohlavárů, ale to je již námět na jiný komentář.

JUDr. Petr Kolman, Ph.D.,
VŠ pedagog, právník a publicista

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporáční autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)